

Vieraskielisten ammatillisten tutkintojen lupaprosessia tulee selkiyttää ja nopeuttaa

Pääministeri Marinin hallituksen tavoitteena on lisätä työperäistä maahanmuuttoa, koska väestön ikääntyessä ja syntyvyyden laskiessa työvoiman tarve kasvaa. Monella alalla vaikeudet ammattiosaajien saatavuudessa ovat jo nyt keskeinen kasvun hidaste. Nykyistä laajempi englanninkielinen tutkintotarjonta ammatillisessa koulutuksessa tekisi Suomesta kansainvälisesti houkuttelevamman paikan työskennellä, opiskella ja yrittää. Se madaltaisi lisäksi täällä jo olevien maahanmuuttajien koulutukseen osallistumista ja sujuvoittaisi heidän työllistymispolkujaan.

Opetusta voidaan järjestää vieraalla kielellä myös ilman vieraskielisten tutkintojen järjestämislupaa, mutta osaaminen tulee osoittaa näytössä suomen tai ruotsin kielellä. Tästä syystä monen vieraskielisen opiskelijan tutkinto jää kesken ja hän ei työllisty.

Useat koulutuksen järjestäjät ovat hakeneet opetus- ja kulttuuriministeriöltä oikeutta englanninkielisiin tutkintoihin. AMKEN jäsenkyselyn mukaan eniten lupia on haettu tekniikan ja liikenteen alan, matkailu-, ravitsemis- ja talousalan sekä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alan tutkintoihin. Tarve koulutukselle nousee alueen yrityksistä.

Lupia ministeriö on myöntänyt nihkeästi kysyntään nähden. Kaiken kaikkiaan 16 järjestäjällä on oikeus yhteen tai useampaan englanninkieliseen tutkintoon, näistä yhdellä lisäksi yhteen venäjänkieliseen tutkintoon.

Kielteisiä päätöksiään OKM on perustellut sillä, että opiskelijan työmarkkina-asema ei ole turvattu ilman riittävää suomen tai ruotsin kielen taitoa ja alueellista osaamistarvetta englanninkieliselle tutkinnolle ei ole. Näin kävi esimerkiksi lupaa hakeneille Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverialle (englanninkielinen kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto) sekä Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnialle (englanninkielinen yrittäjän ammattitutkinto). Kummankin koulutuksen järjestäjän hakemusta puolsivat alueen yrittäjiä ja elinkeinoelämää edustavat järjestöt, sekä laaja joukko muita keskeisiä sidosryhmiä.

Järjestämislupaprosessia selkiytettävä ja nopeutettava

OKM:n vieraskielisten tutkintojen järjestämislupia koskevat päätökset eivät tue hallitusohjelman tavoitteita. Lisäksi jopa toista vuotta kestävät hakemusten käsittelyajat ja lupapolitiikka ovat jääneet pahasti ajastaan jälkeen. Maassamme toimii yrityksiä, joiden henkilöstö edustaa kymmeniä eri kansallisuuksia ja työkielenä on englantia. On monia ammatteja, joissa suuri osa työntekijöistä on jo nyt vieraskielisiä. Kansainvälistyneessä Suomessa sujuva suomen tai ruotsin kielen taito ei ole aina edellytyksenä työllistymiselle ja työssä menestymiselle.

Vieraskielisiin ammatillisiin tutkintoihin liittyvien päätöksentekoprosessien tulee olla sujuvia ja tehokkaita. Kun koulutuksen järjestäjä ja alueen työ- ja elinkeinoelämä ovat perustellusti osoittaneet tarpeen vieraskieliseen tutkintokoulutukseen, tulee OKM:n myöntää siihen lupa. Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä ohjaa järjestäjiä toteuttamaan vain sellaista koulutusta, jolle on todellinen tarve.

Tarvitaan vaihtoehtoisia polkuja kouluttautua ammattiin

Yhä useammin koulutus- ja työperäisestä maahanmuutosta puhuttaessa esitetään kysymys, miten saamme pidettyä tänne tulleet osaajat. Suomen- tai ruotsinkielisten tutkintojen tulee jatkossakin olla pääväylä kouluttautua ammattiin. Näitä täydentämään tarvitaan kuitenkin myös vieraskielisiä tutkintoja. Suomen tai ruotsin kielen taito on kiistatta keskeinen maahanmuuttajan sopeutumista vauhdittava tekijä. Tästä syystä englanninkieliseen ammatilliseen tutkintokoulutukseen on tärkeää sisällyttää tehostettua suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetusta. Työelämä itsessään on luonteva ympäristö kielitaidon edelleen kehittymiselle.

Helsinki 17. joulukuuta 2020

Ammattiosaamisen kehittämissyhistys AMKE ry

Helsingin seudun kauppakamari

Kemianteollisuus ry

Kiinteistöyönantajat ry

Keskuskauppakamari

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Palvelualojen työnantajat Palta ry

Sivistystyönantajat SIVISTA ry

Suomen Kuntaliitto

Suomen Yrittäjät ry

Jakelu

pääministeri Sanna Marin

valtiosihteeri Henrik Haapajarvi

oikeusministeri Anna-Maja Henriksson

valtiosihteeri Malin Brännkärr

sisäministeri Maria Ohisalo

valtiosihteeri Olli-Poika Parviainen

opetusministeri Li Andersson

opetusministeri Jussi Saramo

valtiosihteeri Minna Kelhä

erityisavustaja Anna Mäkipää

tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko

valtiosihteeri Tuomo Puumala

työministeri Tuula Haatainen

valtiosihteeri Ville Kopra

kansliapäällikkö Anita Lehikoinen

ylivohtaja Mika Tammilehto